

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านงานหัตถกรรมสาขาสีลปะประดิษฐ์ของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นหนึ่งในโครงการวิจัย ภายใต้แผนงานวิจัยเรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านงานหัตถกรรมของจังหวัดเชียงใหม่” ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในอำเภอแม่อริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี อำเภอสันป่าตอง และอำเภอจอมทอง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย และการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการงานหัตถกรรม กลุ่มธุรกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนสาขางานศิลปประดิษฐ์ที่มีหรือมีรายชื่ออยู่ในบัญชีชุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในเขตอำเภอแม่อริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี อำเภอสันป่าตอง และอำเภอจอมทองของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย ซึ่งในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์จำนวนประชากรหลักร้อยโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50% (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548 : 46-48) ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างคือ 10 ราย โดยมีรายชื่อดังนี้

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่	ผลิตภัณฑ์
1. คุณธารีย์ ผดุงศักดิ์วงศ์	116 หมู่ที่ 6 ตำบลสันโอง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่	โคมไฟเซรามิก
2. กลุ่มพันธ์พัต คุณอรทัย ศรีกุลนา	111/2 หมู่ 5 ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	พัตและร่ม
3. คุณฐานิต ณ ลำปาง	237 หมู่ที่ 2 ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	กระเป๋าผ้าพันธ์ ตุ๊กตาไม้พันธ์ เสื่อขัดพันธ์
4. East to West Co; Ltd. คุณประกิตต์ โกสุรัตน์	204 หมู่ 7 ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	กล่องจิ๋วเวอร์รี่ ของใส่นามบัตร ชุดเครื่องเขียน กล่องใส่ปากกา
5. กลุ่มพันธ์พัต คุณกฤษณะ ไชยยาน	118 หมู่ที่ 5 ซอย 2 ตำบลแม่คือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	พัตและร่ม

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่	ผลิตภัณฑ์
6. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านริมเหนือ คุณแก้วมา คำภีระ	149 หมู่ 1 อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	รถเข็นใส่ของจากกระดาษสา
7. กลุ่มบุญทิวอุตสาหกรรมกระดาษสา คุณบุญฤทธิ์ พันธุ์ศรี	97 หมู่ 7 ตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	กล่องบรรจุภัณฑ์
8. กลุ่มร่มไม้ไผ่บ้านป่าจัว คุณอารีรักษ์ ตุ่มทอง	91 หมู่ 3 ตำบลสง่าบ้าน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	ตุ๊กตานกฮูก
9. กลุ่มผลิตภัณฑ์กระดาษ คุณพ่องพวรรณ สมสงวน	72 หมู่ 7 ตำบลยางน่อง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่	พวงกุญแจและสมุด
10. คุณอรอุมา ปรีชาพานิช	หมู่ 5 ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	กระเป๋าผ้าขนหนู

ตารางที่ 3.1 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์

2. ศึกษาและเลือกระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากลุ่มธุรกิจชุมชนงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ของจังหวัดเชียงใหม่ ในเขตอำเภอแม่ริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี อำเภอดันป่าตอง และอำเภอจอมทอง โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัยจำนวน 10 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มธุรกิจที่ทำการศึกษาในครั้งนี้มีเอกลักษณ์ของการผลิตผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังได้ทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานหัตถกรรมจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาพถ่าย ถ้อยคำที่เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์และสังเกต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสืบพ่องานหัตถกรรมและเพื่อนำมาพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจขนาดย่อมของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนให้พัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการจัดเก็บข้อมูลด้วยการจดบันทึก การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เจาะลึก การถ่ายภาพ การถ่ายวิดีโอ เป็นต้น

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ของจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษารูปแบบ ขั้นตอนการทำงาน ข้อมูลเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิจัยแบบมีส่วนร่วมจากส่วนราชการ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3.3 ชนิดของเครื่องมือในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามกำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าให้เลือกตอบ (Closed ended question) และเติมคำ (Open ended question) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ สังเกต การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ แบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความเป็นมาของผู้ประกอบการด้านสังคม วัฒนธรรม สืบทอด/เผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือ การจัดการผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 4 การผลิต/ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อม

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะคำถามให้เติมคำ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลขั้นตอนการทำงานหัตถกรรม โดยสังเกต การถ่ายภาพและการถ่ายวิดีโอ โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือการจัดการผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 3 การผลิต/ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 4 คุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่การสืบทอดภูมิปัญญาด้านงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 สร้างเครื่องมือ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา
- 4.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
- 4.4 จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม

- 5.1 จัดทำหนังสือ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม

- 5.2 นัดสัมภาษณ์แต่ละสถานที่
- 5.3 ทำการสัมภาษณ์ ถ่ายภาพนิ่งและภาพวิดีโอ
- 5.4 เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 6.1 บริบทและศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้การพรรณนาวิเคราะห์และค่าสถิติร้อยละ
- 6.2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์ในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้การพรรณนาวิเคราะห์
- 6.3 การวิเคราะห์การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่การสืบทอดภูมิปัญญาด้านงานหัตถกรรมสาขาศิลปประดิษฐ์โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละและการพรรณนาวิเคราะห์

